

Datum

2022-02-22

Vår referens

Åsa Pahlmblad Gartberger

Utvecklingssekreterare

asa.pahlmblad@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Återrapport av kartläggning rörande omfattningen av barntolkning i Malmö stads verksamheter STK-2021-293

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 10 december 2020 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder kartlägga omfattningen av barn som översätter i Malmö stads verksamheter. Kartläggningen genomfördes under hösten 2021 och återrapporteras i detta ärende. Sammanfattningsvis gav resultatet av enkäten en indikation på att det förekommer att barn tillåts översätta i nästan samtliga undersökta verksamheter, men framför allt vid enstaka tillfällen och vid oplanerade eller spontana besök. Denna kartläggning synliggör dock inte alla de övriga tillfällen då barn översätter vid kontakt med andra samhällsaktörer och ger därför inte en heltäckande bild. Det som krävs är därför att fortsätta arbetet i verksamheterna för att motverka att barn används för översättning så att även de enstaka tillfällen då det sker kan minskas.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna rapporten och översända den till berörda nämnder för att vidta ytterligare åtgärder med syfte att motverka att barn används för att översätta i Malmö stads verksamheter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner rapporten *Barn som översätter i Malmö stads verksamheter – en kartläggning*.
2. Kommunfullmäktige översänder rapporten till arbetsmarknads- och socialnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxennämnden för att vidta ytterligare åtgärder med syfte att motverka att barn används för att översätta i Malmö stads verksamheter.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktige beslut 201210 § 260
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220228 Återrapport av kartläggning rörande omfattningen av barntolkning i Malmö stads verksamheter
- Rapport - Barn som översätter i Malmö stads verksamheter

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-02-28

Kommunstyrelsen 2022-03-16

Kommunfullmäktige 2022-03-31

Beslutet skickas till

Stefana Hoti (MP)

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxennämnden

Ärendet

Bakgrund

Stefana Hoti (MP) lyfte i en motion fram problematiken och de negativa konsekvenserna av att barn används som tolk i stället för professionella tolkar. Ett av motionärens fyra yrkanden var att genomföra en kartläggning av omfattningen av barntolkningen i Malmö stads verksamheter.¹ Kommunfullmäktige beslutade den 10 december 2020 att bifalla motionärens första yrkande och ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder² kartlägga omfattningen av barn som översätter vid planerade och oplanerade besök i Malmö stads verksamheter³. Kartläggningen genomfördes under hösten 2021 och åiterrapporteras i detta ärende.

Kartläggningen har genomförts under en tid då många av stadens verksamheter varit hårt belastade av pandemin. Det har inneburit att genomförandet har fått anpassas för att inte ytterligare belasta verksamheterna och urvalet har därmed varit förhållandevis begränsat. Kartläggningen bör därför ses som en indikation på förekomsten av barn som översätter i Malmö stads verksamheter snarare än att göra anspråk på att utgöra en heltäckande bild.

Sammanfattning av kartläggningen

Den genomförda kartläggningen sammanfattas nedan och rapporten med resultatet i sin helhet bifogas ärendet.

Syfte med kartläggningen

Syftet med kartläggningen var att undersöka i vilken utsträckning och i vilka situationer minderåriga barn tillåts översätta inom berörda verksamheter i Malmö stad samt om det finns andra sätt för personalen att lösa kommunikationen än att låta barn översätta.

Angränsning

Kartläggningen har avgränsats till att undersöka huruvida barn används för översättning vid oplanerade och planerade besök i utvalda förvaltningars verksamheter. I uppdraget har inte ingått att undersöka förekomsten vid översättning av blanketter eller vid telefon-, brev- och mailkontakt mellan personal och Malmöbor.

---

¹ Se ärende STK-2019-1047

² Arbetsmarknads- och socialnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

³ Se protokoll från kommunfullmäktiges sammanträde 201210 §260.

Genomförande

Kartläggningen genomfördes genom en enkätundersökning under hösten 2021. Två enkäter togs fram, en som riktade sig till omsorgsförvaltningarna och en som riktade sig till utbildningsförvaltningarna. Enkätens målgrupp var ett strategiskt urval av berörda yrkeskategorier som i sitt arbete möter Malmöbor där tolkbehov kan uppstå. Utifrån det strategiska urvalet valdes ett antal mottagare slumpmässigt ut.

På omsorgsförvaltningarna skickades enkäten till totalt 192 medarbetare på de tre förvaltningarna. Svarsfrekvensen var 49 procent.

På utbildningsförvaltningarna gjordes bedömningen att enkäten skulle skickas till rektorer och chefer för verksamheterna, vilka var ansvariga för att besvara enkäten efter att ha samlat in information från medarbetarna i deras respektive verksamheter. Totalt ingick 13 förskolor och 9 grundskolor i urvalet, varav 10 förskolor och 8 grundskolor besvarade enkäten. På gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen skickades enkäten till följande: åtta sektionschefer och två rektorer i gymnasieskolan (sex sektionschefer och en rektor besvarade enkäten), två enhetschefer på centrala elevhälsan och kommunala aktivitetsansvaret (båda besvarade enkäten), chefen för vuxvägledningen samt fyra rektorer och fyra sektionschefer inom vuxenutbildningen (tre rektorer, tre sektionschefer och chefen för vuxvägledningen besvarade enkäten).

Resultat

Sammanfattningsvis gav resultatet av enkäten en indikation på att det förekommer att barn tillåts översätta i nästan samtliga undersökta verksamheter. Det sker dock nästan uteslutande i undantagsfall och är vanligare vid oplanerade besök där tolk inte kunnat bokas i förväg. Överlag finns en medvetenhet om problematiken i att låta barn översätta i kontakten med kommunen och det är betydligt vanligare att använda andra strategier, så som att boka ett nytt möte till vilket tolk beställs, ta hjälp av egna eller en kollegas språkkunskaper eller använda google translate eller andra hjälpmedel. Resultatet av kartläggningen stämmer väl överens med den kartläggning som Socialstyrelsen genomfört på området och med de svar som nämnderna lämnade under beredningen av den motion som föranledde detta uppdrag. Denna kartläggning synliggör dock inte alla de övriga tillfällen då barn översätter vid kontakt med andra samhällsaktörer och ger därför inte en heltäckande bild. Det som krävs är därför att fortsätta arbetet i verksamheterna för att motverka att barn används för översättning så att även de enstaka tillfällen då det sker kan minskas.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret föreslår att kommunfullmäktige godkänner rapporten och översänder den till berörda nämnder för att vidta ytterligare åtgärder med syfte att motverka att barn används för att översätta i Malmö stads verksamheter.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör